

שיעור שני

ביקורת השלטון ביהדות

ללמוד מקור יהודי שיש בו ביטוי לעיקרון ביקורת השלטון (=המלוכה) ולריסון עוצמתו.

דף קומיקס "כָּרַם נְבוֹת" מצולם כמספר הקבוצות בכיתה.

45 דקות

חלק ראשון - "כרם נבות"

אפשר לקיים את הפעילות בקבוצות או בזוגות. התלמידים לומדים את חלקו הראשון של סיפור כרם נבות באמצעות הדף "כרם נבות", ומתבקשים למלא את המשימות שבדף. המשימות עוסקות בכוחם העצום של המלך והמלכה, שהם השלטון. התלמידים יתבקשו לנסות למצוא דרכים כיצד אפשר להגן על האזרחים מפני עוצמת המלוכה.

חלק שני - איסוף במליאה וסיום הסיפור

התלמידים יספרו על אלו דרכים חשבו ויסבירו אותן.

נקודות לדיון:

- למלך ולמלכה יש כוח רב;
- המלך יכול להשיג כמעט כל מה שהוא רוצה;
- קשה מאוד להתנגד למלך;
- האזרחים מפחדים מהמלך, ומי שמעז להתנגד לו מסכן את נפשו;
- יש ליצור דרכים כדי להגביל את כוח השלטון.
- המורים יספרו את סוף הסיפור (על פי מלכים א, פרק כ"א):
 - ה' שולח את אליהו הנביא לפגוש את אחאב בכרם נבות כדי להוכיח אותו: אליהו מוכיח את אחאב ואומר לו: "הֲרִצְחָתָּ, נָגַם-נִרְשָׁתָּ?" (לא רק שגרמת למותו של נבות המסכן, אתה עוד מעז לגזול את כרמו!)
 - אליהו הנביא מספר לאחאב מה הם העונשים הקשים שצפויים לו ולאיזבל אישתו על מעשיהם הנפשעים.
 - תגובת אחאב לדברי אליהו: "וַיְהִי כְשִׁמְעַ אַחְאָב אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, נִיקְרַע בְּגָדָיו, וַיִּשָּׂם שָׂק עַל בָּשָׂרוֹ, וַיִּצְוֶם; וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׂק, וַיַּהַלֵּךְ אֵט."

ק"ת על פי ה שבהם היא נקלטת. או, תקשורת ויזואלית היא תקשורת באמצעות כתיבו אמצעות חוש הריח, היא מהרזי יבנים יתר

קידו של מקור המידע לברור את המסרים מתוך הנושא עצמו, ולהתאים זיתית הנכונה לא תרגום הרעיון שבמוח האדם לסימנים הצעיר העב י הקולט רגם את ה א אמור לז גם אמצעי חרות של לו לדבר ד נוסף ש גה, תנועה ני נתונים ני רטיות לב דוגמה ל דרת, כגון ית הוא, א מפותח הפנאי. ענף התק פלגה וכו' ישירה של עה מודרני מצעי תקשורת מועב ז ויקר יחנ והמגוון ש להבחין בי נפשרים א ת ההמונים דרת: המוע לתקשורת מנמענים גיה מודר דתי ומשמ ה-20, נח הייתה יכ שינוי בעני נו נחשב ייחשף.

חלק אפש באמצי תקשורת חיים פר תקשור

סית לת י המידע ה אציה ה ד המסר הממסר בל - ד ח המסר - לאי

תקשורת ת ה הת ב ובצור י. אנש שורת ה לוב שק ת לתקט בין רשו ברה מס ערכות

בים מורחב של ה התקשו לנו לט י יחסיו ה מסחר עזרת ס דנים הי די שימ בתהליך

עד כניסת ה בסוף המ זאת אומרת, לנמענים לציבור הרחב, אנ עיתונים. האינטרנט יצ והשמעה כלכלית.

שהם כל כאשר בו השותפים ל תקשורת וכו ומוכנס יקד שמקור ירת המסר ית ה בסוף ת, לנמענים אינטרנט יצ י. הנמען אליה ה

חלק שלישי - השלמת היגדים

המורים יאמרו את חלקו הראשון של היגד כלשהו, והתלמידים יתבקשו להשלים אותו. כל השלמה נכונה מזכה בשתי נקודות.

- בתקופת הקדומה... (למלך היה כוח רב, עצום, חזק)
- מי שהתנגד למלך... (סיכן את נפשו, נחשב מורד)
- תפקיד הנביא היה... (לבקר את המלך ולהוכיחו)
- המלך יודע שאם הוא יפגע בעם... (הנביא יוכיח אותו וה' יעניש אותו)
- כשהנביא מבקר את המלך... (העם מוגן)
- בימינו אין מלך אך יש... (שלטון, ממשלה, מדינה, ראש ממשלה, נשיא)
- לשלטון יש כוח רב... (הוא מנהל את המדינה)
- כדי שהאזרחים לא ייפגעו... (צריך לבקר את השלטון ולהגבילו)
- תפקיד התקשורת... (לבקר את מעשי השלטון ולפרסמם)

אפשר לשחק את משחק ההיגדים גם בצורה נוספת: המורים יכינו כרטיסים שעל כל אחד מהם חצי היגד, כל תלמיד יקבל כרטיס והתלמידים יחפשו את בן זוגם כדי להשלים את ההיגדים.

סיכום

הרדיו, הטלוויזיה, האינטרנט והעיתונות הכתובה יכולים לפרסם את פעולות השלטון ואת פעולות זרועותיו השונות, ובכך לעורר דיונים ציבוריים על אודות תקינותם, ואף להביא למתיחת ביקורת עליהם בעת הצורך.

שהם כל
כאשר בו
השותפים ל
תקשורת וכו'
מסד ומבוסס
ברית שמקור
את המסר
הוא בסוף
לנמענים
איינטרנט יצ
הנמען
אלה הו

כֶּרֶם נְבוֹת

(מעובד על פי מלכים א, פרק כ"א)

<p>אחאב כועס ומספר לאיזבל אישתו את מה שאירע. איזבל אומרת לאחאב:</p> <p>"קום אכל-לחם, ויטב לך, אני אתן לך, את-כֶּרֶם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי" סמוך עליי!</p> 	<p>נבות לא הסכים:</p> <p>"חלילה לי מה, מתתי את-נחלת אבתי לך!"</p> 	<p>הכול התחיל כשהמלך אחאב ביקש מנבות היזרעאלי את כרמו:</p> <p>"תנה-לי את-כֶּרֶם ויהי-לי לגן-ירק, כי הוא קרוב אצל ביתי, ואתנה לך תחתיו, כֶּרֶם טוב ממנו!"</p>
<p>עדי השקר מעידים נגדו:</p> <p>"אנחנו ראינו אותך מקלל!"</p> <p>באמת, שמענו במו אוזנינו!"</p> 	<p>בית הדין מזמין את נבות לדין:</p> <p>"אתה מואשם שקיללת את ה'!"</p> <p>"אני? קיללתי? מה פתאום! זה אפילו לא עלה בדעתי!"</p> 	<p>איזבל מעלילה על נבות וטוענת שקילל את האלוקים. היא מבקשת משני אנשים רשעים תגידו ששמעתם שנבות קילל את ה'! הרי זה איסור מפורש מן תורה, וככה נוכל להיפטר ממנו ולקחת את כרמו היפה!"</p>
<p>משימה: נבות הסתכן בנפשו בכך שסירב למכור את כרמו לאחאב. האם לדעתכם לנבות הייתה דרך להימלט מדרישת המלך (בלי להיפגע)? נסו למצוא פתרונות כיצד להגן על נתיני המלוכה מפני כוחה.</p> 	<p>איזבל פונה לאחאב:</p> <p>"קום רש את-כֶּרֶם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי ויקם אחאב לרדת אל-כֶּרֶם נְבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי לרשתו!"</p> 	<p>שופטי בית הדין פוסקים שדינו מוות בסקילה. נבות נסקל ומת.</p> <p>הכל שקר! לא עשיתי שום דבר רע!</p>